

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Jihočeská vědecká knihovna České Budějovice**, se sídlem Na Sadech 26-27, České Budějovice, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 8. 2008, č. j. 10 Ca 24/2008 - 49, v řízení o námitce podjatosti soudců sedmého senátu Nejvyššího správního soudu,

t a k t o :

Soudci sedmého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Eliška Cihlářová, JUDr. Jaroslav Hubáček a JUDr. et PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M., **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 7 Ans 4/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 19. 9. 2008 poučil účastníky řízení o tom, že danou věc bude podle rozvrhu práce rozhodovat sedmý senát Nejvyššího správního soudu ve složení JUDr. Eliška Cihlářová, JUDr. Jaroslav Hubáček a JUDr. et PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M., a o tom, že v případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze soudců sedmého senátu může být senát doplněn některým ze soudců pátého senátu Nejvyššího správního soudu, a to JUDr. Václavem Novotným, JUDr. Ludmilou Valentovou, JUDr. Lenkou Matyášovou, Ph.D, nebo JUDr. Jakubem Camrdou, Ph.D. Současně je poučil o tom, že mají-li za to, že některý z uvedených soudců je vyloučen z projednávání a rozhodování věci pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, mohou namítnout jeho podjatost v propadné lhůtě jednoho týdne od tohoto vyrozumění.

Na uvedené poučení reagoval žalobce (dále též „stěžovatel“) včasným podáním ze dne 6. 10. 2008, které bylo doručeno Nejvyššímu správnímu soudu dne 8. 10. 2008, v němž mj. uvedl, *„že se namítá podjatost soudcovského sboru 7. senátu, kteří se podílejí na rozhodování nejen ve věci 7 Ans 2/08 takovým způsobem, že je obrožena nezávislost soudnictví i vymahatelnost práva... Členové senátu se ztotožňují s názorem podřízeného soudu, při svém rozhodování zaměňují doložení nedostatku prostředků s prokázáním poměru“*.

Věc byla v souladu s § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) postoupena jinému senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2003, č. j. Nao 28/2003 - 5, publikováno pod č. 49/2004 Sb. NSS). Pro řízení o podjatosti jí byla přidělena sp. zn. Nao 79/2008.

K námitce podjatosti se dne 6. 10. 2008 vyjádřili všichni členové sedmého senátu Nejvyššího správního soudu, že nemají žádný poměr k věci, účastníkům ani k jejich zástupcům. Nikdo ze soudců tohoto senátu se nepodílel na projednávání nebo rozhodování věci v předchozím soudním řízení u Krajského soudu v Českých Budějovicích, které bylo a je nadále vedeno pod sp. zn. 10 Ca 24/2008.

Nejvyšší správní soud posoudil vznesenou námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Předpokladem pro zajištění záruky správního a spravedlivého rozhodnutí je, aby v řízení jednal a rozhodoval soudce nepodjatý, který není v žádném osobním stavu k účastníkům a k jejich zástupcům a který není nikterak zainteresován na výsledku řízení. Proto důvodem vyloučení soudce je soudcův poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, přičemž zákon dále vylučuje soudce, který věc již projednával anebo o ní rozhodoval v jiném stupni, v předchozím soudním řízení nebo v řízení u správního orgánu. Poměr k věci vyplývá především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci; tak je tomu v případě, kdyby byl sám účastníkem řízení, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech (např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem). Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při řízení (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování). Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být také založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, např. vztahem přátelským či naopak zjevně nepřátelským. V postupu soudce při projednávání konkrétní věci se totiž projevuje samotný výkon soudnictví a tyto okolnosti samy o sobě nemohou být důvodem k pochybnosti o nepodjatosti soudce.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně

brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani ke konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti.

Stěžovatel spatřuje podjatost soudců ve způsobu jejich rozhodování ve skutkové a právně obdobných věcech. Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc; podílem na předcházejícím soudním řízení pak bude například situace, kdy soudce působil ve věci jak u krajského soudu, tak posléze u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak (kdy by jako člen senátu Nejvyššího správního soudu věc vrátil krajskému soudu, kde by zasedal jako člen senátu, nebo jako specializovaný samosoudce a měl by ji znovu projednávat). Taková situace však v posuzované věci nenastala a výslovně není ani namítána. V této souvislosti lze plně odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že *podíl soudce na rozhodování v „předchozím soudním řízení“ ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který zakládá důvod pro jeho vyloučení, se týká rozhodování ve stejné věci u soudu nižšího stupně; „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.*

Vzhledem ke shora uvedenému a s přihlédnutím k tomu, že sami výše jmenovaní soudci uvedli, že se necítí být v této věci podjati, neshledal devátý senát Nejvyššího správního soudu návrh stěžovatele na vyloučení soudců sedmého senátu zdejšího soudu z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 7 Ans 4/2008 důvodným.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2008

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu